

TRANS WORLD RADIO

LE MOT DU JOUR

BI KUMA BE MIN KAN

Programme: ID 1145

Original title: Garde-Fou

Title: Sira cɛtigɛ kogo

Kalanfa Doug Schroeder

« Bi kuma be min kan » jɛmukan lamɛnbaaw, ne nisɔndiyalen don ka aw lasɔɔ kokura, nin waati la, ka da a kan, an bɛna kalan min kɛ, o be bɔ Ala ka kuma la. An mako be kuma min na bi, o be wele ko: Sira cɛtigɛ kogo. (Kogo denin min be sigi dinge daw la, ani bili (pɔn) kan, ani laso da la walisa mɔgɔw kana bin, nin kuma ye yeɛmanikebaa de ta ye)

An ka bi tile la, mɔgɔ dɔ be se ka a ka telefoni wala a ka ɔɔɔdinateri ta ka jinili kɛ fɛn na min be wele tubabukan na ko ɛntɛrinɛti. A be se ka jaw file a la, wala a be se fana ka Hadamadenw ja lakolonw file a la. Mɔgɔ minnu be u lankolon bɔ k'a bila ɛntɛrinɛti la, diɛ fan bɛɛ fɛ, a be se ka o jaw lajɛ a ka telefoni la. A be se fana ka sira baw lajɛ a la, siraba minnu bɛɛ be diɛ kɔnɔ, siraw minnu farati ka bon, ni olu gɛndenlen don, fo mobiliw tɛ se ka boli kɔsɛbe u kan.

O sira dɔw be yen, hali dan sigi kogo deninw tɛ u la, wa n'i filila ka i ka sira bila dɔɔɔn, i mako sara. O y'i salɛn ye. Siraw dilalɛn don yɔɔɔ minnu na ka jɛ, i b'a ye ko panow be yen minnu be mobilibolilaw dɛmɛ, ka u lakanda. Wa sira cɛtigɛ kogow be yen ka u lakanda. Tuma caman k'i to mobili kɔnɔ, miirili dɔ be jigi i kɔnɔ, o file nin ye. I be miiri nin cogo la ko 'ni'. Ni sira cɛɛnnɛnna, wa ni mobili ye

ne keɲe fo k'a ke ne taara gosi sira cɛtigɛ kogo la. O miirili sugu ni a ɲogɔnna be se ka ke i kunkolo la. Ni ne y'a latige ko n'be n'ce ka bo mobili were ɲefe, wa ni ne taara gosi sira cɛtigɛ kogo la dun?

Kun min kosɔn sira cɛtigɛ kogo be bila sira baw kan, o de ye ka mɔgɔw niw lakanda. O cogo kelen na, n'i be mobili bolila sira belebele do kan, n'a kera k'a fo ko i be bolila kosebe, n'i nana pano dow ye sira kan, ani sira cɛtigɛ kogo dow, yala i be se ka jo wa? Yala i na cogo soro min be i bali ka bin dingɛ kono wa?

Sira cɛtigɛ kogow be yen k'a masoro an be nin diɲe min kono, faratikow ka ca, kasaraw ka ca ani ɲogɔn juguyaw ka ca. Wa Hadamadenw be ɲogɔn jogin, u be ɲogɔn toɲo don o don. O de kosɔn cɛtigɛ kogow sigira, ni olu kera sariyaw de ye minnu be dan sigi i ka kewalew la. I n'a fo mɔgo te ko don ka ban, ni hakili be mɔgo min fe, o tigi be a yere ɲe sigi, janko ni balana ko do y'a soro, a ka se ka boyoro soro. O de kosɔn sira cɛtigɛ kogo be yen.

Denmisenw be sigi wotoroni minnu kono, sogolanw be don o wotoroniw senw la walisa u kana bin. Ni u b'a fe ka bin, sogolanw minnu donna senw la, o barika la, i ka denw te bin tun. Bi, fen dow be yen minnu be don mobili la walisa n'i i ye kasara do soro ni i ka mobili ye, a te juguya. Mogo joli de ni kisira o kosɔn ? Ne dalen b'a la ko e min be an lamenna nin waati la, ko aw dow kisira aw ka mobili kasara la k'a sababu ke o fenw minnu tun donlen be aw ka mobilew la. A be sanji dama dama bo bi, ne fa ani ne yere fila kisira ka bo mobili kasara do la k'a sababu ke o fen kelenw ye, minnu tun be an ka mobile kono, ni u ka baara tun ye ka kasara bali ka juguya.

Ni mogo ye a den don lakoli la, u be a ka biletan minnu di a ma, ni a man kene dokotoro sebe minnu be di ani lakoliden faw be ɲogonye minnu ke u ni ɲogon ce, o bee de b'a to i b'a don n'a soro i den be sira puman kan wala ni a te sira puman kan ; ni a be baara ke lakoliso la wala ni a te baara ke lakoliso la. Fen caman be mobili feeretaw kono minnu be i lakanda ka bo kasara ma; wa o fenw de be mobili

ke mobili puman ye, ani waati min ni kasara do bena i sorɔ, o be i lasomi. Tuma do, a ma se ko i yere ka jo, nka mobili de be jo a yere ma, ka i ni lakisi.

Ayiwa, nin bee ye ko puman ye. Ne hakili b'a la ko waati do la, ne tun man kene, ko sira cetige kogo do ye ne deme kosebe. Ne dalen b'a la ko banabaato caman be ni la hali bele k'a sababu ke sira cetige kogo ye, dokotow ye o minnu sigi walisa u ka baaraw ka se ka ke cogo puman na. Wa o de koson i ka kan ka barika da Ala ye.

Mogo o mogo mana nin waajuli lamɛn, o k'a bila a hakili la k'a fo ko ale yere de te se fiyewu ka kuntigiya ta a ka penamaya kan. Mogo si kana a bila a hakili ko a ka kan ni foli ye k'a masoro ko minnu bee be kera a ka penamaya la, ko o ye ale yere de ka baara ye. Ayi, Matigi Ala de be a janto i la ani a ka sebaaya konona la, a be ko bee ke walisa ka duba i ye, ka i tanga ka bo kojugu ma ani farati ko werew. Melekew ka baaraketa do file nin ye. I te o kabo in faamu kosebe, nka Ala ka melekew be i kolosi cogoya caman na, i yere te se ka miiri ka se min ma. O de koson i ka kan ka barika da Ala ye k'a masoro a ye dan minnu sigi i lakandali kama, ni an be olu wele ko sira cetige kogow. O kogow be cogoya fila de la: farisogow ani niw ta fan fe.

Tuma caman i be joro ni i yere ye, cogo min b'a to i be se ka lakanda, ka kisi ka bo binkanikɛlaw ka toro ma, ka tanga ka bo geleya wala bana ma nka i te janto i yere la ni ta fan fe, fo farikolo dama. Tije la, o ye hakilitanya de ye, Hadamaden be o min ke k'a masoro a ye jurumuto, k'a masoro Hadamaden binna. I be i barika bee don i yere farikolo tangali koson, ka i fari lakisi ka bo toroko bee ma, nka i te o jagon ke ka i ni lakanda, ka i ni lasabati.

Filipekaw sura saba la, Poli be kuma filipe egilisi fe ani a b'a fo verise folo la ko: « ***Ayiwa sisan, ne balimaw, a' ye pagali Matigi la. Ka o kow seben k'a ci aw ma, o man gelen ne ma, a be se ka aw banba. »***

Sɛbɛli minnu bɛ kɛ yɔrɔw la ka mɔgɔw lasɔmi walisa u ka janto u yɛrɛ la, yala i ye olu ye wa ? A sɛbɛli dɔw bɛ kɛ mansin kuraw kan – a dɔw b’a fɔ ko: so kana jɔ yan, i kana kuran juru don ji yɔrɔ in na, o n’a jɔgɔnnaw... Wa tuma dɔ, o sɛbɛliw bɛ kɛ yɔrɔ caman caman na fo a laban, i tɛ janto tun u la. I bɛ gansiliw (publicités) ye enterinɛti la, sunguru minnu bɛ baara kɛ pankuruw kɔnɔ, olu de bɛ o gansili ninnu kɛ. U bɛ teyatiri bɔ ka mɔgɔw layɛlɛ walisa ka u hakili sama. I m’a ye wa, ni mɔgɔ min y’a latigɛ ko a mako si tɛ sɛbɛli ninnu na, o tigi na jate mɔgɔw bolo i n’a fɔ mɔgɔ min t’a yɛrɛ ma.

Mɔgɔw na miiri ko a tigi kunkolo tɛ yen. An bɛ sɔn k’a fɔ yɛrɛ ko naloman don. K’a sɔrɔ o tigilamɔgɔw, tuma dɔ, a bɛ se ka kɛ e yɛrɛ ye, e min b’a la ka ne lamɛn nin waati la, i ye o sɛbɛliw bɛɛ datugu. Nka ne kan bɛ sɛbɛli minnu ma, o ye sɛbɛliw ye minnu bɛ i ni lakanda. I dun ye i jɛ cɛ ka bɔ olu la. Ala ye i da walisa i ka jɛmɔgɔnya sɔrɔ i ni ale cɛ. Fɛn dɔ bɛ i la min bɛ wele ko hakili. Fɛn dɔ bɛ i kɔnɔ min b’a fɔ i ye ko nin ka ji, nin ma ji. Nka mɔgɔ caman bɛ yen, olu tɛ o dɔn. Tuma dɔ, u bɛ cogo jini walisa ka u hakili geren, u kana se k’a kumakan mɛn bele. O la, u bɛ u yɛrɛ sago kɛ, k’a kɛ i n’a fɔ u hakili salɛn don.

Hakili b’a fɔ i ye ko i ka kan ka gɛrɛ Ala la, ko i ka kan k’a dɔn ko Ala bɛ yen, nka siɲɛ caman, mɔgɔ dɔw bɛ yen, olu bɛ cogo jini walisa a kana kuma. U bɛ a dufa. Wa o ye hakilitanya ye, nalomanya don. Ka taama saya wolonkoto da fɛ k’a sɔrɔ k’a dɔn kɔfɛ ko nin diɲɛ in ye ban fɛn ye, o ye hakilitanya de ye. O bɛɛ bɛ i la, i bɛ tila tun ka i kɔ don i ka tangali fɛnw na, tangali fɛn minnu bɛ jɛsin ni ta fan fɛ. Yala i b’a fɛ ko don min n’i sara, foyi si kana sɔrɔ min bɛ se ka i kanda wa? Ne bɛ i deli ko i k’a daminɛ sisan ka Yesu Krisita ko minɛ sɛbɛ la. Mɔgɔ min bɛ se ka i ka jurumuɛw yafa ani ka i lakunun ka bɔ kaburu kɔnɔ, ne bɛ wele bila i ma ko i ka na o tigi ma. Ale de ye lakandali ye, Ala ye o min labɛn walisa ka i ni lakisi, wa i ka kan ka o minɛ ni sɛbɛ ye.

Mɔgɔ caman de be yen, kele be olu ka yɔrɔw la. Kuma minnu be fɔ u ye walisa u mana don pankuru minnu kɔnɔ, mɔgɔ juguw kana se ka gere u la, o te tulon ke ni kumaw ye.

U be o kumaw mine sebe la. Fen o fen mana fɔ u ye, u be o jate kosebe. Mɔgɔ minnu be o yɔrɔw la, olu kɔni te tulon ke ni lakandali kumaw ye. Kele be Siri jamana la nin waati la. Ne ye fen minnu kalan o ko la, o ka jugu kosebe. Farafina jamana caman be yen, kele be minnu na, wa tijeni ka ca, mɔgɔw be sa. Mɔgɔ minnu be o kele yɔrɔw la, olu nɔ te, nka don o don, tɔrɔ de be se u ma, u ni u ka denbayaw. U ye u ka balimaw sato ye.

Anw Hadamadenw be ko minnu ke jɔgɔn na, o ka jugu kosebe. Jurumu ye ko min ye, a cekajugu fo ka temen a dan kan. Kojugu ba don min be i jɔni ka i bila koniya sira kan, sani an ka jɔgɔn kanu.

O la, mɔgɔ minnu sigilen don o jamanaw la, ni kele be yen, olu te tulon ke ni kandali ko ye. Kandali ye fen min ye, o b'a mine sebe la. U yere kun ka kandali ani u ka denbaya ka kandali, u te u bolo tulon ko ye. Wa ka keje ni o kow ye, Yesu ye kuma duman do fo an be min soro Luka 12:4 la. A ko: ***“Ne teriw, ne b'a fo aw ye ko, minnu be mɔgɔ farikolo faga ni u te se ka foyi ke o ko, aw kana siran olu je.”*** Ah nin ka di sa! Yala nin ma ke welekan ye i ma walisa i ka kunun ka bo sunogo la wa?

Ne b'a fe ka kuma ka i dusu bo, walisa i k'a faamuya ko i be waati caman ba ta ka janto i farikolo la, ani i be i ce siri walisa i kenebaato ka to, ani i denw ka lakanda. Nka, i m'a ye wa, tije tije la, Ala ye siga bee bo i la ni kisili ta fan fe. Yesu Krisita ka kibaruduman kun ye ka i ni kisi fo abada, ka jenamaya banbali di i ma. I ma kan ka jine o ko. Fen do be i la, min b'a fo i ye ko i mako be Yesu Krisita la, ko i mako b'a la. Ka miiri ko i be se ka sini soro ni Yesu te, o be i n'a fo fato min

be taama kulu kan, k'a sɔrɔ foyi si t'a bolo a be se ka den min na janko a kana bin. Ka tije fɔ, yala i be se ka o jɔgɔn ke wa? Ne ma da o la.

Faratiko caman be yen minnu be tɔrɔ lase i farikolo ma. Tije don, i be cogo jini walisa i be se ka tanga, nka i miiri i ni ko la. Yala i t'a fe fana ka i ni lakanda sini wa? Yala i t'a fe ko i ka jurumuw ka yafa i ma wa? Yala i t'a fe i ni ka laafiya? Yala i t'a fe i fana ka ke jalakibali ye wa? Ka Yesu ka kibaru duman mine sebe sebe la, o waati de sera sisan. Ni ta fan fe, ka dan dow sigi i ka jenamaya, ka sira cetige kogo dow bila i ka jenamaya la, o waati de sera.

Ne be nin kuma fɔ i ye k'a masɔrɔ kanuya de fe, i ko Pɔli y'a fɔ filipekaw ye ko: **« Ayiwa sisan, ne balimaw, a' ye pagali Matigi la. Ka o kow seben k'a ci aw ma, o man gɛɛn ne ma, a be se ka aw banba. »** Balima lamennikela, ne b'a jini i fe ko i ka o mine sebe la. I kana ke i ko hakilitan min be temen ka taa fan do fe. Na Yesu ma, sɔn a ma. Yesu be min fɔ, dannaya ke o la walisa i ka hɔrɔnya ka bo jurumu ka jɔnya la, ani saya, ka jenamaya banbali sɔrɔ. K'an ben!